

UNIVERSITETI “KADRI ZEKA”

FAKULTETI JURIDIK

PLANPROGRAMI PËR LËNDËN:

E DREJTA KUSHTETUESE

Ligjërues: Prof. Ass. Dr. Sadik Haxhiu
Asistent: Mr. sc. Liridon Dalipi PhD ©

Qëllimi

Kjo lëndë ka për qëllim që të familjarizoj studentët e studimeve bachelor me pjesën teorike të së drejtës kushtetuese si degë e veçantë e së drejtës.

Në veçanti, studentët do të analizojnë konceptet themelore kushtetuese, sistemet dhe institucionet kushtetuese, burime e së drejtës kushtetuese, natyrën dhe llojet e kushtetutave, aspektin kushtetues të sundimit të së drejtës dhe mbrojtjen e të drejtave dhe lirive kushtetuese. Një vëmendje e veçantë do ti kushtohet sistemit kushtetues të Republikës së Kosovës, parimeve dhe strukturës kushtetuese në Kosovë përfshirë këtu organizimin dhe fushëveprimin e organeve kushtetuese të Republikës së Kosovës.

Në përfundim të lëndës, studentët duhet të jenë të aftë të: kuptojnë dhe njohin institucionet themelore juridike dhe politike të sistemit kushtetues;

- aplikojnë përvojat e fituara nga e drejta kushtetuese;
- zbatojnë njohuritë e tyre lidhur me të drejtat kushtetuese dhe qytetare dhe
- respektimin e tyre në jetën e përditshme; përcjellin të arriturat shkencore juridike dhe politike lidhur me kushtetutshmërinë dhe të drejtat qytetare.

Programi

Java I

Kuptimi i së drejtës kushtetuese

- E drejta kushtetuese (rëndësia, aktualiteti, atributet)
- Zhvillimi historik i së drejtës kushtetuese
- Raporti i së drejtës kushtetuese me degët tjera të së drejtës

Java II

Kuptimi, përmbajtja dhe modelet e kushtetutave

- Çështë kushtetuta?
- Përmbajtja e kushtetutës
- Struktura e kushtetutës
- Kushtetutat e forta (rigjide) dhe të buta (fleksibile)
- Kushtetutat e shkruara dhe të pashkruara
- Kushtetuta reale dhe fiktive
- Format e miratimit dhe ndryshimit të kushtetutave

Java III

Kushtetutat në krahasim

- Kushtetuta e SHBA-ve (1787)
- Rasti i Britanisë së Madhe – një kushtetutë e pashkruar
- Kushtetuta e Francës (1958)
- Ligji Themelor i Gjermanisë (1949)

- Kushtetuta e Shqipërisë (1998)
- Kushtetuta e Zvicrës (2000)

Java IV

Burimet e së drejtës kushtetuese në përgjithësi

Burimet e së drejtës kushtetuese në Kosovë

- Deklarata e Pavarësisë (2008)
- Kushtetuta e Kosovës (2008)
- E drejta ndërkombëtare
- Vendimet e Gjykatës Kushtetuese Programi

Java V

Hyrje në Kushtetutën e Kosovës

- Preambula
- Parimet themelore
- Ndarja dhe kontrolli i pushtetit
- Epërsia e Kushtetutës
- E drejta ndërkombëtare dhe zbatimi i saj

Java VI

Miratimi dhe ndryshimi i kushtetutave

- Format e miratimit të kushtetutës
- Miratimi përmes organit ligjvënës
- Miratimi përmes organit të veçantë kushtetues
- Miratimi përmes një referendumi popullor
- Miratimi përmes një mekanizmi ndërkombëtar

Java VII

Liritë dhe të drejtat e garantuara me Kushtetutën e Kosovës

Konstitucionalizimi i akteve ndërkombëtare për të drejtat e njeriut

1. Të drejtat individuale

- a) E drejta në jetë,
- b) E drejta në dinjitet
- c) E drejta e lirisë dhe sigurisë
- d) E drejta për gjykim të drejtë
- e) Liria e lëvizjes
- f) E drejta e privatësisë
- g) E drejta e besimit
- h) Liria e shprehjes

Java e tetë

Testi i Parë

Java IX

Liritë dhe të drejtat e garantuara me Kushtetutën e Kosovës

2. Të drejtat politike
 - a) E drejta e tubimit
 - b) Liria e medieve
 - c) Liria e asocimit
 - d) E drejta zgjedhore
3. Të drejtat sociale, ekonomike dhe kulturore
 - a. E drejta e pronës
 - b. E drejta për arsim
 - c. Liria e artit dhe shkencës
 - d. E drejta e punës

Java X

Mbrojtja kushtetuese e lirive dhe të drejtave të njeriut

- Ankesa Individuale Kushtetuese
- Afatet kohore
- Procedura para Gjykatës Kushtetuese Programi

Java XI

Kuvendi i Kosovës

- Struktura e Kuvendit
- Kompetencat e Kuvendit
- Mandati i deputetëve
- Imuniteti i deputetëve
- Procesi i miratimit të ligjeve
- Shpërndarja e Kuvendit
- Rast Studimi

Java XII

Presidenti i Kosovës

- Pozita kushtetuese
- Kompetencat presidenciale
- Zgjedhja dhe mungesa e përkohshme
- Imuniteti
- Përgjegjësia kushtetuese
- Rast Studimi

Java XIII

Qeveria e Kosovës

- Pozita kushtetuese
- Kompetencat
- Zgjedhja
- Përgjegjësia politike ndaj parlamentit (mocioni i votëbesimit)

Java XIV

Sistemi i drejtësisë

- Parimet e përgjithshme
- Organizimi i gjykatave
- Emërimi dhe shkarkimi i gjyqtarëve
- Këshilli Gjyqësor i Kosovës
- Këshilli Prokurorial i Kosovës
- Avokatura

Java XV

Gjykata Kushtetuese

- Organizimi dhe përbërja e Gjykatës Kushtetuese
- Kompetencat e Gjykatës Kushtetuese
- Efekti juridik i vendimeve të Gjykatës Kushtetuese

Arritshmëria Ligjërimit i lëndës do të bëhet me metodat bashkëkohore dhe kombinim të ligjërimit interaktiv, debatues dhe kreativ me pjesëmarrje aktive të studentëve në ligjërata dhe me shprehjen e mendimit të tyre të lire dhe kritik ndaj fenomeneve dhe proceseve kushtetuese.

Të gjitha ligjëratat të përcillen me prezantimet e slajdeve në Poëer- Point dhe në paraqitjet tjera dokumentare.

Puna ekipore dhe praktike përmes rasteve kushtetuese do të stimulohet duke gjetur aplikueshmëri konsistente. Forma të tjera të punës praktike me studentë në të elaboruarit e materies do të afirmohen.

Literatura:

- Arsim Bajrami; Sistemi Kushtetues i Kosovës; Prishtinë, 2011.
- Temistocle Martines; E Drejta Kushtetuese; UET/press Tiranë 2011.
- Kurtesh Saliu; E Drejta Kushtetuese, Prishtinë, 2004.
- Aurela Anastasi, Luan Omari; E Drejta Kushtetuese; Shtëpia Botuese ABC, Tiranë, 2010.
- Visar Morina; Gjyqësia Kushtetuese; Prishtinë, 2013.
- Kushtetuta e Republikës së Kosovës, me amendamentet kushtetuese 2008.
- Rregullorja e Punës së Kuvendit të Kosovës (2010)
- Ligji për Gjykatën Kushtetuese të Kosovës

- Ligji për Presidentin
- Ligji për Policinë e Kosovës
- Ligji për Forcën e Sigurisë së Kosovës
- Konventa Evropiane për të Drejtat e Njeriut
- Ligji për Gjykatat
- Ligji për Këshillin Gjyqësor të Kosovës
- Ligji për Këshillin Prokurorial të Kosovës

Vlerësimi i njohurive të studentëve bëhet gjatë tërë semestrit, duke përfshirë pjesëmarrjen dhe aktivitetin e tyre gjatë ligjëratave, ushtrimeve, si dhe gjatë prezantimeve dhe diskutimeve në klasë. Provimi mbahet me test me shkrim ose me gojë. Pjesëmarrja: 10% Angazhimet në orët e ushtrimeve: 10% Punimet individuale: 10% Testi preliminar: 20% Provimi: 50% Gjithsej: 100 pikë.